

Målnummer: T 1274-19   **Avdelning:** 2

Domsnummer:

Avgörandedatum: 2019-12-03

Rubrik: Medansvar enligt aktiebolagslagen. Tidpunkt för uppkomsten av en förpliktelse ska bestämmas på samma sätt enligt 25 kap. 20 a § om ansvarets upphörande som enligt 18 § om ansvarstiden. En ny förpliktelse har ansetts inte uppkomma genom en förlikning, när denna enbart bekräftar eller i mindre omfattning materiellt ändrar den ursprungliga förpliktelsen.

Lagrum: 25 kap. 18 och 20 a §§ aktiebolagslagen (2005:551)

Rättsfall:

- NJA 1997 s. 813
- NJA 2004 s. 3
- NJA 2009 s. 291
- NJA 2012 s. 441
- NJA 2013 s. 725

REFERAT

Södertörns tingsrätt

Aktiebolaget Stadsholmen väckte den 16 juni 2016 talan vid Södertörns tingsrätt mot N.B. och yrkade att denne skulle förpliktas att till bolaget utge 1 989 000 kr jämte ränta.

N.B. bestred Stadsholmens talan.

N.B. var sedan september 2012 ensam styrelseledamot i Xperantum AB. Detta bolag hade från och med 2006 hyrt en kontorslokal i Stockholm av Stadsholmen. Efter uppsägning av avtalet hade parterna träffat ett nytt hyresavtal för tiden 1 oktober 2011-30 september 2014. Den 31 mars 2012 hade Xperantum sagt upp hyresavtalet till omedelbart upphörande.

Stadsholmen väckte härefter talan mot Xperantum angående en oreglerad hyresskuld. Parterna träffade en förlikning i tvisten som innebar att Xperantum skulle betala 2 550 000 kr enligt en upprättad avbetalningsplan. Om planen inte följdes förföll hela skulden till omedelbar betalning. Förlikningen stadfästes genom dom den 17 oktober 2013.

Xperantum följde till en början avbetalningsplanen, men sedan betalning uteblivit förföll hela den resterande skulden till betalning. Denna uppgick då till 1 989 000 kr.

Det förelåg kapitalbrist i Xperantum under åren 2010-2013 och bolaget försattes efter egen ansökan i konkurs den 5 december 2014.

Som grund för sin talan mot N.B. anförde Stadsholmen att denne i egenskap av ensam styrelseledamot i Xperantum hade underlåtit att i rätt tid upprätta en kontrollbalansräkning och härigenom enligt 25 kap. 18 § aktiebolagslagen ådragit sig ett personligt betalningsansvar för de förpliktelser som uppkommit för bolaget genom förlikningen den 17 oktober 2013.

N.B. bestred käromålet dels på den grunden att han inte var personligt betalningsansvarig för Xperantums förpliktelser dels därför att ett eventuellt ansvar hade upphört på grund av preskription.

Tingsrätten antecknade att parterna var överens om att den i målet aktuella preskriptionsregeln var 25 kap. 20 a § aktiebolagslagen, enligt vilken ett personligt betalningsansvar upphör om talan inte väcks inom tre år från fordrans uppkomst. Rätten beslöt på parternas begäran att genom mellandom pröva följande fråga: Har talan väckts inom tre år från den i målet aktuella fordrans uppkomst?

I mellandom den 2 mars 2017 anförde tingsrätten (rådmannen Elin Carbell Brunner) bl.a. följande.

N.B. har anfört att fordran uppkommit för Xperantum i och med tecknandet av förlängning av hyresavtalet den 8 september 2011, alternativt när det trädde i kraft den 1 oktober 2011. Om tingsrätten skulle anse att han har ett personligt betalningsansvar för Xperantums förpliktelser så har det i vart fall upphört eftersom Stadsholmen skulle ha väckt talan mot honom inom tre år från uppkomsten av fordran. Det förlikningsavtal som Xperantum och Stadsholmen tecknade den 17 oktober 2013 är en reglering av en gammal skuld och alltså ingen ny fordran. - - -

Domskäl

När har fordran uppkommit?

Det är ostridigt att Stadsholmen och Xperantum tecknade ett hyresavtal avseende en lokal den 1 januari 2006, som förlängdes i oktober 2011 och sedan sades upp av Xperantum. Vid tiden för uppsägningen förelåg en hyresskuld. Sedan Stadsholmen ansökt om betalningsföreläggande och Xperantum bestridit skulden på grund av en motfordran träffade parterna en förlikning, som sedan stadfästes i dom. Det av Stadsholmen begärda beloppet utgör ursprungligen fordran mot Xperantum och är förfallet till betalning i sin helhet. Eftersom tvisten avseende hyresskulden slutligen avgjordes genom förlikningen har enligt tingsrättens bedömning förpliktelsen uppkommit först genom förlikningsavtalet. Det betyder att den i målet aktuella fordran uppkom den 17 oktober 2013.

Har talan väckts inom tre år från fordrans uppkomst?

Enligt den enligt parterna i målet aktuella preskriptionsregeln i 25 kap. 20 a § aktiebolagslagen upphör ett personligt betalningsansvar om talan om ett sådant inte väcks inom tre år från fordrans uppkomst. Stadsholmen har väckt talan mot N.B. den 16 juni 2016. Eftersom tingsrätten gör bedömningen att fordran uppkommit i och med förlikningsavtalet den 17 oktober 2013 har Stadsholmen väckt talan inom tre år från dess uppkomst. Det betyder att N.B:s eventuella personliga betalningsansvar inte är preskriberat. En invändning därom ska därför inte vinna bifall.

I målet återstår att pröva frågan om N.B. är personligt betalnings - ansvarig för de förpliktelser som uppkommit för Xperantum i samband med förlikningen den 17 oktober 2013. domslut

Tingsrätten fastställer att den i målet aktuella fordran uppkom den 17 oktober 2013 och att talan därför har väckts inom tre år från dess uppkomst.

Tingsrätten beslöt, med stöd av 49 kap. 1 § andra stycket RB, att mellandomen inte fick överklagas särskilt utan endast i samband med tingsrättens slutliga beslut eller dom i målet.

Tingsrätten (samma domare som i mellandomen) meddelade slutlig dom i målet den 16 oktober 2017. domskäl

Tingsrätten fann att de objektiva förutsättningarna för personligt betalningsansvar enligt 25 kap. 18 § första stycket aktiebolagslagen var uppfyllda samt att N.B. inte hade visat att hans agerande i den situation som bolaget befann sig i hade varit försvarligt. Han var därför personligt betalningsansvarig för den fordran som hade uppkommit genom förlikningen den 17 oktober 2013 och det fanns inte skäl för jämkning av betalningsansvaret.

Domslut

N.B. ålades att till Aktiebolaget Stadsholmen betala 1 989 000 kr jämte ränta.

Svea hovrätt

N.B. överklagade tingsrättens båda domar i Svea hovrätt och yrkade att hovrätten skulle ogilla Aktiebolaget Stadsholmens talan.

Stadsholmen motsatte sig att tingsrättens domar ändrades.

Hovrätten (hovrättsråden Niklas Wågner, referent, och Thomas Hedstrand samt tf. hovrättsassessorn Joachim Bernström) anförde i dom den 8 februari 2019 bl.a. följande.

Hovrättens domskäl

Ramen för hovrättens prövning och parternas grunder

Den fråga som hovrätten först har att ta ställning till är om den fordran som målet rör uppkom genom förlikningsavtalet, vilket Stadsholmen gjort gällande, eller om den i själva verket ska anses ha uppkommit vid en tidigare tidpunkt, vilket N.B. hävdar. Frågeställningen är med andra ord den som tingsrätten prövade i sin mellandom.

Det handlar närmare bestämt om förpliktelsen ska anses ha uppkommit - i den mening som avses i 25 kap. 20 a § aktiebolagslagen (2005:551) - genom förlikningen. Om så är fallet har hovrätten att därutöver pröva N.B:s övriga bestridandegrunder, vilka redovisas i tingsrättens domar. I annat fall har N.B:s ansvar upphört och Stadsholmens talan ska ogillas.

Parternas respektive talan i det nyssnämnda avseendet går ut på följande.

Stadsholmen

N.B. har i egenskap av ensam styrelseledamot i Xperantum underlåtit att i rätt tid upprätta en kontrollbalansräkning. Stadsholmen har genom den förlikning som stadfästes i oktober 2013 en fordran på Xperantum avseende obetalda hyror. Då N.B. underlät att i rätt tid upprätta en kontrollbalansräkning har han ådragit sig ett personligt betalningsansvar för de förpliktelser som uppkom i samband med den nyssnämnda förlikningen.

N.B.

Den fordran som Stadsholmen gör gällande är preskriberad eftersom talan väckts efter den treårsfrist som gäller enligt 25 kap. 20 a § aktiebolagslagen.

Hovrättens bedömning

Den fråga som hovrätten först har att pröva är, som redan nämnts, om förpliktelsen ska anses ha uppkommit - i den mening som avses i 25 kap. 20 a § aktiebolagslagen - genom förlikningen.

I 25 kap. 18 § aktiebolagslagen finns bestämmelser om personligt betalningsansvar för bolagets företrädare. Parterna är överens om att de objektiva förutsättningarna för sådant ansvar är uppfyllda och att den s.k. ansvarsperioden löpte såväl vid tiden för hyresavtalets ingående som vid tidpunkten för förlikningen.

En bolagsföreträdares medansvar upphör - i ett fall som detta - om inte talan väcks inom tre år från uppkomsten av den förpliktelse som ansvaret avser (25 kap. 20 a § aktiebolagslagen).

Bedömningen av när en förpliktelse ska anses ha uppkommit är inte lagstadgad. Prövningen får göras med utgångspunkt i allmänna principer om när förpliktelser uppkommer och med beaktande av de särskilda syften som bär upp de ifrågakvarande bestämmelserna i aktiebolagslagen (prop. 2012/13:65 s. 12).

Av intresse för prövningen är också om förlikningen kan sägas ha inneburit någon reell förändring av förpliktelsen. Även denna bedömning bör göras med beaktande av aktuellt regeländamål, dvs. utifrån ändamålet med tillämpliga bestämmelser i aktiebolagslagen. (Jfr Lindskog, *Betalning*, andra upplagan, 2018, s. 119 ff.)

Styrelseledamöter åläggs enligt 25 kap. 18 § aktiebolagslagen ett tämligen långtgående medansvar för bolagets skulder. Syftet med bestämmelserna om specialpreskription i 25 kap. 20 a § samma lag är att tidsbegränsa medansvaret för att undvika att bolagsföreträdare åläggs ett överraskande och alltför betungande ansvar för ett bolags skulder (jfr a. prop. s. 6 f.). Prövningen av om förpliktelsen ska anses ha uppkommit genom förlikningen ska alltså göras med beaktande av detta ändamål (jfr Lindskog, *Kapitalbrist i aktiebolag*, andra upplagan, 2015, s. 195).

I det här fallet rör förlikningen, förutom en kostnad för renovering som svarandebolaget i den rättegången hade på Stadsholmen, en fordran avseende obetalda hyror som har sin grund i ett hyresavtal. Hyresavtalet ingicks, som redan nämnts, 2006 och förnyades 2011. Genom förlikningen i oktober 2013 bekräftades hyresskulden och kan inte sägas ha inneburit någon materiell förändring för parterna. Förlikningen får anses vila på det bakomliggande hyresavtalet och inte på någon ny rättsgrund. Av den anledningen och med hänsyn till syftet med bestämmelserna om specialpreskription ska förpliktelsen inte anses ha uppkommit - i den mening som avses i 25 kap. 20 a § aktiebolagslagen - genom förlikningen. N.B:s medansvar har därför upphört med följd att Stadsholmens talan ska ogillas. hovrättens domslut

Hovrätten upphäver tingsrättens domar och ogillar Aktiebolaget Stadsholmens talan.

Högsta domstolen

Aktiebolaget Stadsholmen överklagade hovrättens dom och yrkade att HD skulle fastställa tingsrättens mellandom och dom. N.B. motsatte sig att hovrättens dom ändrades. Målet avgjordes efter föredragning.

Föredraganden, justitiesekreteraren Cecilia Andgren, föreslog i betänkande en dom vilken innehåller samma domslut som HD:s dom och domskäl som i sak nära överensstämmer med denna.

HD (justitieråden Gudmund Tojter, Ann-Christine Lindeblad, referent, Dag Mattsson, Malin Bonthron och Stefan Reimer) meddelade den 3 december 2019 följande dom. domskäl

Bakgrund

1.Xperantum AB hyrde från och med 2006 en kontorslokal av Stadsholmen. Efter omförhandling av hyresvillkoren träffade bolagen 2011 ett nytt hyresavtal som löpte fram till mars 2012, då Xperantum sade upp avtalet till omedelbart upphörande.

2.Efter det att Stadsholmen under våren 2013 hade väckt talan mot Xperantum, med anledning främst av en oreglerad hyresskuld, träffade bolagen en förlikning som innebar att Xperantum till Stadsholmen skulle betala drygt 2 500 000 kr enligt en avbetalningsplan. Enligt förlikningsvillkoren förföll hela skulden till omedelbar betalning om avbetalningsplanen inte följdes. Förutom hyresskulden innefattade förlikningen även en motfordran som Xperantum hade gjort gällande i anledning av renovering av lokalen. Förlikningen stadfästes genom dom den 17 oktober 2013. Inledningsvis följde bolaget avbetalningsplanen, men under hösten 2014 upphörde betalningarna, varvid återstående del av skulden förföll till betalning.

3.Under 2010-2013 förelåg kapitalbrist i Xperantum och 2014 försattes bolaget i konkurs. Kapitalbristen hade inte läkts vid något tillfälle och det hade inte heller upprättats någon kontrollbalansräkning.

4.Den 16 juni 2016 väckte Stadsholmen talan mot N.B., som under 2012 hade tillträtt som ensam styrelseledamot i Xperantum. Stadsholmen gjorde gällande att N.B. hade ett personligt betalningsansvar enligt 25 kap. 18 § aktiebolagslagen (2005:551) för den förpliktelse som uppkommit för Xperantum till följd av den stadfästa förlikningen. Genom denna hade Stadsholmen en fordran avseende obetalda hyror på närmare 2 000 000 kr jämte ränta.

5.N.B. bestred Stadsholmens talan. Han gjorde gällande bl.a. att Stadsholmens fordran var preskriberad eftersom talan mot honom inte hade väckts inom den frist som anges i 25 kap. 20 a § aktiebolagslagen; talan hade väckts mer än tre år efter det att den förpliktelse som ansvaret avsåg hade uppkommit.

6.Tingsrätten fastställde i mellandom att den i målet aktuella fordran hade uppkommit genom förlikningen den 17 oktober 2013. Talan ansågs därför ha väckts inom tre år från förpliktelsens uppkomst. I den slutliga domen fann tingsrätten att N.B. var personligt betalningsansvarig för den förpliktelse som uppkommit genom bolagens förlikning.

7.Hovrätten har upphävt tingsrättens domar och ogillat Stadsholmens talan. Enligt hovrätten har Xperantums förpliktelse inte uppkommit genom förlikningen, utan tidigare, vilket har fått till följd att N.B:s personliga betalningsansvar har upphört.

8.Tvisten gäller tidpunkten för uppkomsten av den fordran som ansvaret avser och huruvida de subjektiva förutsättningarna för personligt betalningsansvar föreligger. Om fordran inte anses ha uppkommit genom förlikningen, har det personliga betalningsansvaret för N.B. upphört på grund av att talan mot honom har väckts för sent.

Personligt betalningsansvar vid kapitalbrist

9.I 25 kap. 13-17 §§ aktiebolagslagen finns bestämmelser som ålägger bolagets styrelse att agera på visst sätt vid tecken på kapitalbrist i bolaget. Om styrelsen försummar någon av de skyldigheterna, ansvarar styrelsens ledamöter solidariskt med bolaget för de förpliktelser som uppkommit under den tid som underlåtenheten består, den s.k. ansvarstiden (18 §).

10.Enligt 25 kap. 20 a § första stycket aktiebolagslagen upphör det personliga ansvaret enligt 18 §, om inte talan om sådant ansvar väcks inom tre år från uppkomsten av den förpliktelse som ansvaret avser (den primära talefristen)

eller inom ett år från det att förpliktelsen senast skulle ha fullgjorts (den sekundära talefristen).

11. Den fråga som HD först har att ta ställning till är vid vilken tidpunkt en förpliktelse som omfattas av en senare förlikning ska anses ha uppkommit i den mening som avses i 25 kap. 20 a § aktiebolagslagen.

Allmänt om talefristerna i 25 kap. 20 a § aktiebolagslagen

12. Talefristerna i 20 a § har ansetts utgöra en form av specialpreskription. Innan talefristerna infördes saknades särskilda bestämmelser om preskription av det personliga betalningsansvaret. Ansvaret upphörde då enligt bestämmelserna i preskriptionslagen (1981:130). En fordran på bolagets ställföreträdare kvarstod därför, i likhet med vad som gäller för fordran mot bolaget, i tio år från fordrans uppkomst. Dessutom kunde frågan om personligt betalningsansvar hållas vid liv under en betydligt längre tid än så till följd av lagens bestämmelser om preskriptionsavbrott. Denna ordning ansågs alltför sträng och leda till otrygghet och bristande förutsebarhet för företagare. Den förkortade ansvarstiden i 20 a § infördes därför som ett led i att främja förutsättningarna för företagande genom att underlätta för företagare, vars aktiebolag gått i konkurs eller trätt i likvidation, att återgå till att driva näringsverksamhet (se prop. 2012/13:65 s. 5 ff.).

13. I 20 a § tredje stycket anges uttryckligen att preskriptionslagen inte gäller för ansvaret enligt 18 § (med undantag för ansvaret för regress). Det betyder att talefristerna i 20 a § inte kan förlängas genom att borgenären tillställer styrelseledamoten ett skriftligt krav (jfr 5 § preskriptionslagen). Inte heller kan borgenären med framgång till kvittning åberopa en fordran, om det personliga ansvaret för denna har upphört (jfr 10 § preskriptionslagen).

14. Begränsningen av ansvarstiden i 20 a § innebär inte att det personliga betalningsansvaret i dess helhet för en viss ansvarsperiod upphör, utan endast ansvaret för en specifik förpliktelse som borgenären gör gällande att bolagets företrädare är ansvariga för. Inte heller innebär bestämmelsen att borgenärens möjlighet att göra gällande förpliktelsen mot bolaget påverkas, men om förpliktelsen för bolaget upphör, t.ex. genom preskription, så upphör även det personliga betalningsansvaret för förpliktelsen, s.k. accessorisk preskription. (Se a. prop. s. 12 och NJA 2004 s. 3.)

Tidpunkt för en förpliktelses uppkomst enligt 25 kap. 20 a § aktiebolagslagen

15. Den primära talefristen i 20 a § börjar löpa vid tidpunkten för den aktuella förpliktelses uppkomst.

16. Vid tillämpningen av 18 § ska uppkomsttiden för en förpliktelse bestämmas med beaktande av ändamålet med regleringen (jfr bl.a. NJA 2009 s. 291 på s. 298 f. och NJA 2013 s. 725 p. 5). Det övergripande syftet med kapitalbristreglerna är att skydda bolagsborgenärerna, och det personliga betalningsansvaret har en tydlig handlingsdirigerande funktion. Vid bedömningen av vilka avtalsgrundade förpliktelser styrelsen ska bära ansvar för, har det betydelse vilka rättsliga och faktiska möjligheter att påverka avtalsförhållandet som har funnits under ansvarsperioden (se NJA 2013 s. 725 p. 9).

17. Till skillnad från det personliga betalningsansvaret enligt 18 § syftar talefristerna i 20 a § inte till att skydda borgenärerna, utan till att tydliggöra och mildra betalningsansvaret för de ansvariga styrelseledamöterna. Det skulle kunna tala för att det personliga betalningsansvaret upphör i enlighet med de principer som gäller vid den allmänna preskriptionen, vilket för avtalsgrundade förpliktelser i princip skulle innebära att treårsfristen skulle räknas från avtalets ingående (jfr Stefan Lindskog, Kapitalbrist i aktiebolag, 2 uppl. 2015, s. 195 not 528).

18. Bestämmelserna i 20 a § måste emellertid ses mot bakgrund av det övergripande syftet med det regelverk som de ingår i, och det syftet bör få genomslag även vid tillämpning av 20 a §. Såväl lagtexten som förarbetena (se a. prop. s. 8 och 12) talar också för att en förpliktelses uppkomsttidpunkt enligt 20 a § ska bestämmas på samma sätt som enligt regelverket i stort.

19. Mot bakgrund av vad nu sagts ska uppkomsttidpunkten i 20 a § bestämmas på samma sätt som vid tillämpning av 18 §.

Tidpunkt för uppkomsten av en hyresfordran

20. När det gäller hyresfordringar som avser tid efter inträdet av en ansvarsperiod har HD konstaterat att sådana fordringar är ett utflöde av den risk som uppkom för hyresvärden redan vid ingåendet av avtalet, nämligen att hyresbetalningar skulle kunna utebli. En förpliktelse att betala hyra som grundas på ett hyresavtal som ingåtts före ansvarstidens början ska därför i allmänhet anses ha uppkommit redan genom avtalet. (Se NJA 2013 s. 725 p. 12.)

Betydelsen av att en förpliktelse omfattas av en senare förlikning

21. Om en avtalsgrundad ursprungsförpliktelse under ansvarstiden förändras på ett sådant sätt att den får anses ersatt av en ny, i den mening som avses i 25 kap. 18 § aktiebolagslagen, får detta till följd att en ny talefrist börjar löpa enligt 20 a §.

22. En förlikning kan under vissa förutsättningar innebära att en ny förpliktelse ersätter den gamla (jfr bl.a. Knut Rodhe, Obligationsrätt, 1956, s. 639 ff. och Stefan Lindskog, Betalning, 2 uppl., 2018, s. 122). Det avgörande bör då vara vad bolaget och borgenären har avtalat genom förlikningen (jfr NJA 2012 s. 441 p. 7). Utgångspunkten för bedömningen av när en förpliktelse, som omfattas av en senare träffad förlikning, ska anses ha uppkommit är således de materiella skillnader som inträtt genom förlikningen.

23. Om ett förlikningsavtal enbart bekräftar den tidigare uppkomna förpliktelsen, saknas det anledning att tillmäta förlikningen någon betydelse vid bestämmande av tidpunkten för förpliktelsens uppkomst. Inte heller det förhållandet att en förpliktelse dokumenteras om till följd av förlikningen, t.ex. genom att fordran fastställs i en dom, medför att det är fråga om en ny förpliktelse.

24. Om däremot villkoren för den ursprungliga förpliktelsen ändras kan detta leda till att en ny förpliktelse har uppkommit, men behöver inte medföra en sådan effekt. Det avgörande är hur väsentliga de materiella förändringarna är, varvid det kan få betydelse vilken riskökning de har inneburit. Frågan blir i vad mån det har skett en förändring av den ursprungliga förpliktelsens identitet (jfr t.ex. NJA 1997 s. 813).

25. Betydelsen av förändringarna måste därefter bedömas med utgångspunkt i vilka faktiska och rättsliga möjligheter att påverka avtalsförhållandet som förelegat vid tidpunkten för förlikningen (jfr NJA 2013 s. 725 p. 9). Om risken med den ursprungliga förpliktelsen redan har realiserats, t.ex. genom att ett hyresavtal har sagts upp till följd av uteblivna hyresbetalningar, saknar i regel även större förändringar som tar sikte på betalningsvillkoren betydelse för bedömningen av tidpunkten för förpliktelsens uppkomst.

26. Innebär förändringarna att omfattningen av den ursprungliga förpliktelsen minskar, t.ex. genom att borgenären efterger en del av fordran eller godtar att denna sätts ned till följd av kvittning, kan detta i sig inte leda till att en ny förpliktelse har uppkommit.

Bedömningen i detta fall

27. Förlikningsavtalet mellan Xperantum och Stadsholmen utgör en slutlig reglering av det hyresförhållande som tidigare hade gällt mellan bolagen. Eftersom förlikningsavtalet endast preciserar hur en redan befintlig skuld ska betalas, kan förlikningen inte anses innebära någon materiell förändring av den ursprungliga förpliktelsen. Att den ursprungliga fordran till följd av hyresförhållandet har satts ned på grund av kvittning saknar betydelse för denna bedömning. Någon ny förpliktelse har således inte uppkommit till följd av förlikningen.

28. Det anförda betyder att Stadsholmens talan inte har väckts i rätt tid. Hovrättens domslut ska därför fastställas.

Domslut

HD fastställer hovrättens domslut.

Justitierådet Dag Mattsson tillade för egen del följande.

Som framgår av domen ska man bestämma tidpunkten för när en förpliktelse ska anses ha uppkommit vid tillämpning av preskriptionsregeln i 25 kap. 20 a § aktiebolagslagen på samma sätt som man bestämmer om en förpliktelse uppkommit vid tillämpning av regeln om ansvarstid i 25 kap. 18 §. Det innebär att man vid bedömningen av om en förpliktelse har upphört enligt 25 kap. 20 a § - liksom när man tar ställning till om en förpliktelse har uppkommit under ansvarstiden - ska beakta det borgenärsskyddande ändamålet med lagstiftningen om kapitalbrist.

Jag ansluter mig i och för sig till detta. Av systematiska skäl ter det sig riktigt att slå fast ett aktiebolagsrättsligt synsätt på preskriptionsfrågan.

I vissa situationer leder det till en mera borgenärsvänlig tillämpning än vad som skulle vara fallet om man i stället utgick från de principer för en förpliktelses uppkomst som brukar tillämpas vid den allmänna preskriptionen.

Samtidigt behöver det inte få så stor betydelse i praktiken. Också enligt allmänna principer för preskription ska sammanhanget och syftet med den tillämpade lagstiftningen ligga till grund för uppkomsttiden; här skulle ändamålet med kapitalbristreglerna få beaktas och inte bara syftet med den särskilda preskriptionsregeln. Vid den bedömningen kan man ta hänsyn till ett borgenärsintresse på ungefär samma sätt, t.ex. i fråga om innebörden av en viss riskexponering.

I detta mål är det tydligt att det inte spelar någon roll vilken väg man går. Ett resonemang som utgår från traditionella principer för en förpliktelses uppkomst enligt den allmänna preskriptionen skulle se väsentligen likadant ut och ge samma resultat.

Sökord: Personligt betalningsansvar; Aktiebolag; Förpliktelses uppkomst; Förlikning; Kapitalbrist; Medansvar; Preskription; Talefrist

---